

Ömür arabasy

Category: Goşgular, Kitapcy, Sözler
написано kitapcy | 23 январа, 2025
Ömür arabasy ÖMÜR ARABASY

Käte-käte ýüküň agyr bolsa-da,
Ýöräp barsa, ýeňil gopar araba.
Arabakeş aryp-ýadap, solsa-da,
Sürüp barýar näbelli bir tarapa.

Säher bilen münýäs onuň üstüne,
Ýykylaýsak, meger, çat açar beýni.
Ýaltalygam etmän, näz etmän, ine,
»Haýda!» diýip gygyryşýas! ... keýni.

Günortanlar öňkülik ýok, biz gurpdan
Gaçyp barýas, loňkullaşyp bir pelle.
Gorkýas biz öňdäki eňňitden, gorpdan,
Gygyrýarys: »Assarak, eý, paňkelle!»

Tigirlenip barýar öňki ýol bile,
Öýlänler öwrenşip, ynjalýar göwräň.
Irkilşip barýas biz ýatjak ýermize,
Wagt bolsa atlary gyssaýar örän.

* * *

Gutardy, indi hiç gatnaşygmyz ýok.
Soňky gezek gujaklap seň dyzlaryň,
Aýtdym saňa bar hesretli sözlerim.
Eşitdim men seň jogabyň □ bolanok!
Ýene men özümi aldap bilmerin,
Yzyňa gussaly düşmen, düşündim.
Megerem, undaryn geçen günlerim,
Bu söýgi meň üçin däl eken, bildim.
Sen heniz ýaş, kalbyňam päk, eý, juwan,
Söýlersiň, kän ýigdi kylyp bendiwan.

■ WULFA ÝAZYLAN HATDAN

Salam, eý, Wulf, hemdemim!
Sen gyşda bir gelsediň.
Hem şahyr Ýazykow
Bu taýa äkelsediň.
Atly bir gezelenç etsek,
Keýp edip sapaňça atsak,
Laýon □ buýra saçly dogan
(Mihaýlowskide ýöne däl olam)
Äpet bir hazyna getir,
Bir çüýşe däl, tutuş ýaşşik.
Gurarys bir otutlyşyk,
Triogorskide Gün batar,
Dostlar turman içre ýatar.
Gündizler söýgä derkardyr,
Gije bulgur howandardyr.
Mes bolarys öler ýaly...
Hem söýeris öler ýaly...

■ ÝAZYKOWA

(Mihaýlowsk, 1824)

Süýji dostluk ähli şahyrlaň baryn
Birleşdirýär gadym eýýämden bäre.
Olar ýalňyz ýalňyň çekýär azaryn,
Bary bir ylhamyň hyzmatkärleri.
Hersiniň aýry bir täleýi bardyr,
Baryn birleşdirýän bir Ylhamdardyr.
Aýtsam, Owidiýden ant içip, rastym,
Eý, Ýazykow, saňa golaý men, dostum.
Wah, men bireýýäm, säher çaglary
Derpt ýolaryna çykardym ahyr.
Arzyly bosaga agyr hasamy
Urup, seň gapyňy kakardym ahyr!
Aladasyz günleň jemalyn synlap,
Göwnüm açyp, ýene gelerdim gaýdyp.
Joşgunly hem erkin söhbetiň diňläp,

Akgynly liraňy owazdyr öýdüp.
Bagt meň bilen karam oýun oýnaýar,
Bireýýämden bärei öý-öwzarsyz men.
Hökmüzorluk nirä gitsem, goýmaýar,
Ýatsam, nirde oýanjagmy bilmeýän,
Baky yzarlanma, şindem sürgünde
Günüm geçýär, el-aýagym baglanan.
Gulak salyp meniň meýlime, sen-de
Meniň süýji duýgularymy aldama.
Bir obada Pýotryň ösdüren,
Şanyň, melikäniň söýgüli guly,
Indem unudylyp, guma süsdürülen
Meň arap babamyň gizlenen ýeri,
Ýelizawetany, köşgi, ballary,
Lipaň kölgesinde ýatan ýollary,
Onuň salkyn tomuslaryn arzuwlap,
Uzak Afrikasyn ýatlan ýerinde
Garaşýan men saňa. Bizi apalap,
Gujaklap, şol obaň çatmalarynda
Garşylar gandüşer doganym meniň.
Garagol, ylhamyň tüýs pygamberi
Delwigmiz bar zady, terk edip gamy,
Sürgüniň tümünde iýip tagamy,
Garawullaň gözlerine güýdüşip,
Wasp edip erkinlik sowgadyn üýşüp,
Gurup onda dabaraly oýuny,
Tutarys öz ýaşlygmyzyň toýuny.
Goşgy bilen bezäp köňül şatlygny,
Meý içip, mes bolup, meýlis sowarys,
Işbu gys agşamnyň tukatlygyny
Şerap bilen, aýdym bilen kowarys.

■ DEÑZE

Hoş gal, eý, sen, apat erkinlik, hoş gal!
Soňky ýola meň öňümde durýarsyň.
Mawy tolkunlaryň sürüp getirýäň,

Hemem buýsanç bilen lowurdaýarsyň.

Göýä dostuň tukat nalasy ýaly,
Hoşlaşyk mahaly ýalbaşy deýin,
Seniň özelenýän gamgyn sesiňi
Diňledim men, indem hoş gal, gideýin!

Sensiň meň kalbymyň islegli çägi!
Mydam gelip kenaryňda serime,
Dynç biýrdim göwnümiň dumanly çagy,
Çümüp öz arzyly pikirlerime.

Neneň söýerdim men seslenmäňi seň,
Dymyk sesleň tolkunlardan açmagny.
Hem agşam çagynyň ümsümligini,
Hemem özboluşly dolup-daşmagny.

Balykçylaň eziz ýelkeni seniň
Näzli şemalyň saklanyp durýar.
Tolkun imre taýyp ýörk, birdenem
Däli tolkunlaryň pagşyldap urýar,
Gämileň sürüsün suwa batyrýaň.

Başartmady maňa baky taşlamak
Butnamaýan gamgyn kenary herhal.
Gutlap seniň haýran galmak duýgyňy,
Göndersedim seniň gaýalaryňa
Ähli şahyrana joşgunmy derhal!

Garaşdyň, çagyrdyň... gabdallydym men,
Ýersiz ýere janym goýdum azarda.
Güýçli hyjuwlarma bendiwan bolup,
Galyberdim ýene-de bu kenarda.

Nämä arman edip, nirä gideýin?
Karar bermän bu perwaýsyz göwnüme.
Giňiş boşlugyňda kalbymy örtäp,
Meni bir zat örtäp goýmasa günme.

Bir gaýaň bar, onda şöhratly mazar,
Ömürlik ukuda geýip sowuk don,
Ýatyr girip beýik ýatlamalara,
Ömür şamçyragy öçen Napoleon.

Ol indi jebrinden dyndy ömürlik!
Indem oň yzyndan başga bir geniý
Şuwlap gitdi gaý sesine öwrülip,
Paýhas-pikirmiziň soltany-hany...

Ýitdi, erkinlik oň ýasyny tutdy,
Dünýä öz täjini goýup gitdi ol.
Güwle, deňiz, üste örtünip duman,
Ol seň waspçyň, seni söýüp gitdi ol.

Ruhy taýdan sen dük ýaradylandy,
Seniň keşbiň onda gaýtalanýardy.
Sen deý erkindi ol, baş bermezekdi,
Seňki deý erkindi ol, baş bermezeldi,
Seňki deý güýç, çuňluk, gamgynlyk boldy.

Bu dünýä boşady... indem sen menu
Nirä alyp barýaň, eý, äpet umman?
Bar ýerde adamlaň meňzeş täleýi:
Diýäýseler pylan ýerde eşret bar,
Onda taýyn bilimdar ýa hökümdar.

Hoş gal, deňiz, seni unutman asla,
Örän dabaraly görküňi seniň.
Mahal-mahak geler durar gulagma
Agşamlarna täsin güwleýän sesiň.

Tokaýlara, ses-sellemsiz çöllere
Äkidip, ýaýaryn seniň sesiňi.
Hem saýaňy, hem gaýaňy, öwşüňi,
Hemem tolkunlaryň pyşyrdysyny.

* * *

Tumanskiý dogry aýdypdyr siz hakda,
Size janly älemgoşar diýende.
Siz şoň ýaly göze ýakymly, hatda
Kalbyňyz şoň ýaly üýtgeýär günde.
Ýaz açylan bägüle-de meňzeş siz,
Biziň alnymyzda bägül deý parlap,
Açylýaňyz taýsyz gözellik paýlap,
Edil şoňky ýalam bar tikeniniz.
Siz bir çeşme ýaly □ meňzetme dogry,
Bu maňa hoş ýakýar □ çyn ýürekden şat.
Ýüregňiz, aklyňyz çeşme deý dury,
Hem ondanam sowuk □ mähirden azat.
Başga meňzetmeler gelşiksizräkdir,
Ýöne şahyryň hiç günäsi ýokdur.
Deňsiz-taýsyz jemalyňyz, kalbyňyz,
Wah, ýöne ol biziň betbagtlygymyz.

Terjime eden: Atamyrat ATABAÝEW. Goşgular